

Verslag ingelaste vergadering ARO, 28 juni 2016

Aanwezige ARO-leden: de heer S. Slabbers, mevrouw M. Steenhuis, de heer J. Winsemius, mevrouw I. Thorat, mevrouw I. van Koningsbruggen, de heer K. Wardenaar.

Namens de provincie: mevrouw B. van Beekvelt (voorzitter), de heer H. van Helden (secretaris, verslag), de heer B. Witteman (BEL/RI).

Datacenter Agriport, Tussenweg 10-16 Middenmeer, gemeente Hollands Kroon

Aanwezig bij dit agendapunt:

de heer D. de Vries (Sweco), presentatie landschappelijke aspecten

de heer B. Jongerius (Bastiaan Jongerius Architecten), presentatie architectonische aspecten
mevrouw M. van Munster (gemeente Hollands Kroon)

de heer J. Pistor (gemeente Hollands Kroon)

mevrouw M. Konterman (provincie Noord-Holland), presentatie proces

de heer J. van Dalen (provincie Noord-Holland)

Inleiding en korte weergave presentaties

Aan het begin van de vergadering schetst de voorzitter de vertrouwelijkheid waarmee dit plan vandaag in de ARO wordt behandeld. Vanwege de geheimhouding zijn er, tegen de gewoonte in, vooraf ook geen stukken toegezonden. Zij wijst de ARO-leden op de eed die door de (nieuwe) ARO-leden is afgelegd en geeft aan dat leden de gelegenheid krijgen om alsnog te vertrekken, als zij zich niet kunnen vinden in deze vertrouwelijke behandeling. Op het moment dat het plan ter visie gaat, zal de geheimhouding worden opgeheven.

Vervolgens geeft mevrouw Konterman een korte toelichting over de procedure rond de afhandeling van het bestemmingsplan en de nog op te stellen gebiedsvisie. Zij wijst erop dat een eerdere versie van het plan, voor een minder fors datacenter op dezelfde plek, op 3 maart 2015 in de ARO is behandeld. Van de vandaag aanwezige ARO-leden waren mevrouw Steenhuis en de heer Winsemius ook bij deze eerdere behandeling aanwezig. De ARO stond destijds niet onwelwillend tegenover de ontwikkeling van een datacentrum op deze locatie, mits goed ingepast en vormgegeven, passend bij het grootschalige karakter van Agriport, en gaf nog enkele aandachtspunten mee. Mevrouw Konterman geeft aan dat de planning op dit moment is dat het plan op 7 juli ter inzage wordt gelegd. De provincie kan reageren en daarbij het advies van de ARO meenemen. Na de zomer wordt het bestemmingsplan vastgesteld. Na de zomer zal door de gemeente en provincie, samen met de stakeholders, ook gestart worden met een integrale gebiedsvisie grootschalig productielandschap Wieringermeer.

De heer De Vries geeft een uitgebreide toelichting over de ontwikkeling van Agriport van agrarisch landschap naar grootschalig energie- en productielandschap, het beeldkwaliteitsplan Agriport, de visuele analyse rond het datacenter en de omgeving daarvan, en de ruimtelijke opzet en inpassing van deze ontwikkeling.

De heer Jongerius geeft tenslotte een korte toelichting op het de allereerste verkenning rond het architectonisch ontwerp ('5-minuten-ontwerp'), waarbij hij aan de hand van referentiebeelden achtereenvolgens ingaat op de belangrijkste thema's die bij het

architectonisch ontwerp een rol spelen: de associatieve betekenis, de context, volume-schaal-maat, geleding van de gevel en duurzaamheid.

Advies ARO

De ARO adviseert positief over dit plan, onder strikte voorwaarden. De ARO vindt een datacenter op deze locatie en met deze hoogte in principe inpasbaar, maar constateert dat er nog veel huiswerk moet worden gedaan om het plan goed te onderbouwen en een kwalitatief goede uitwerking te garanderen. Hierbij adviseert de ARO het volgende:

- Ontwikkel een ruimtelijke visie op deze nieuwe gebruikslaag in de Wieringermeerpolder
De Wieringermeerpolder heeft een bijzondere geschiedenis ('ontworpen maatschappij') en een hiermee samenhangende ruimtelijke opbouw en kwaliteit. Het datacenter vormt, samen met de ontwikkeling van Agriport en de windparken, een nieuwe tijdslaag in deze polder (productie- en energielandschap). De vraag is hoe deze ontwikkeling zich verhoudt tot het historisch ontwerp van de polder en hoe betekenis gegeven wordt aan de nieuwe gebruikslaag. Het complex moet betekenis toevoegen aan de polder en daarvoor moet een visie bestaan over hoe die twee zich tot elkaar verhouden. Een ontwikkeling hier toestaan omdat het landschap dat aankomt, zou moeten betekenen dat je elders in de gemeente of regio juist iets niet ontwikkelt, omdat het niet past. Met andere woorden: het gaat erom dat de plaatsing en hoeveelheid bijzondere bestemmingen en intensieve bebouwing wordt beschouwd op een hoger schaalniveau en in relatie tot de kwaliteit van de polder als geheel. De dimensie van wat hier gebeurt reikt ook verder dan de polder en raakt aan de concurrentiekracht van de regio, bijvoorbeeld door de ligging aan de A7, een belangrijke nationale verbinding. Die ligging aan de A7 is hier in het bijzonder van belang gezien de dubbele knik in de weg, met aan ene zijde Middenmeer en aan de andere kant het businesspark. Het is bij het intensiveren van de bebouwing in het businesspark van groot belang dat de resterende openheid met bijbehorende vista's/ zichtlijnen bewaard blijven.

De ARO adviseert om op de schaal van de Kop / de Wieringermeerpolder een gebiedsvisie te maken die de ruimtelijke gevolgen verkent van de 'heruitvinding' van de polder. De commissie spreekt hier zowel de provincie als de gemeente op aan¹.

- Werk het programma van eisen op alle schaalniveaus goed uit
Het programma is nog niet helemaal duidelijk, maar dient uiteindelijk op alle schaalniveaus van het ontwerp (omgeving, plek, detaillering diverse onderdelen, in relatie tot elkaar) goed te worden doordacht en uitgewerkt. Het ontwerp van de grote volumes, waar het ontwerp zich nu op focust, is niet de grootste opgave, al zijn er vanuit de ARO wel bedenkingen bij de oriëntatie van de gebouwen die wellicht juist beter haaks op de A7 gericht zou kunnen worden. Het gaat er vooral om wat de vormgeving en uitstraling van het totaal is, inclusief alle voorzieningen die om de gebouwen heen komen. De vraag is nu bijvoorbeeld al of het hele programma wel op het kavel past, met de open ruimte die in de inpassingsstudie wordt gesuggereerd en of het hierdoor wel mogelijk is om tot een goede invulling te komen. Met name op het laagste schaalniveau

---

¹ In de inleiding is al aangegeven dat de gemeente en provincie na de zomer met de integrale gebiedsvisie voor de Wieringermeerpolder aan de slag gaan.

kunnen bijkomende onderdelen ('sluitposten') van het datacenter, zoals bijvoorbeeld de technische installaties, parkeervoorzieningen of de waarschijnlijk forse maatregelen die nodig zijn voor de beveiliging, uiteindelijk heel beeldbepalend zijn. Het risico schuilt er in belangrijke mate in dat ontwerp oplossingen worden gekozen die gebaseerd zijn op een deel van het programma, waardoor de ambities bij voorbaat onhaalbaar zijn.

Daartegenover staat de vraag wat het beeld wordt als niet het volledige programma nodig blijkt te zijn en slechts enkele fases worden gerealiseerd. De ARO adviseert in een vroeg stadium onderzoek te doen naar het volledige programma van eisen en dit vanaf het begin mee te nemen in de uitwerking van het ontwerp. De ARO doet verder de suggestie om het opnemen van een hoogwaterbeveiliging (ringdijk), als een beeldend en ruimtelijk bindend element in de inrichting, nader te verkennen.

- Breng beter in beeld wat het datacenter betekent voor de beleving vanuit de omgeving
De nu getoonde visualisaties geven vanuit verschillende standpunten een beeld van de mogelijke ruimtelijke impact van het datacenter. De vraag is of dit ook de ervaring van alle gebruikers/passanten zal zijn. Automobilisten op de A7 ervaren het complex op hoge snelheid, bewoners wonen hier juist op afstand en ervaren de gebouwen vanuit de verte. Zo zal een donker hekwerk met spijlen vanuit het perspectief van een passant op de A7 overkomen als een 'zwarte wand'. Het datacenter op deze plek is een kans om niet alleen van het complex, maar van heel Agriport een 'adres' én beeldmerk aan de A7 te maken, net als bijvoorbeeld de Afsluitdijk dat is. Het plan moet dan ook wel op de schaal van de A7 worden benaderd, in relatie tot andere perspectieven vanaf de weg op gebouwen en open landschap (zie ook onder het eerste punt in dit advies). De architectuur van het complex kan nog zo goed zijn, zonder een ontwerpende landschappelijke analyse en van daaruit beredeneerde locatiespecificaties kan het ruimtelijk toch misgaan. De ARO vraagt daarom verdergaande uitspraken over de manier waarop zichten vanuit de omgeving zullen worden behouden en hoe het complex vanuit de directe omgeving zal worden ervaren.

- Maak het ontwerp 'subliem'
Het ontwerp van een grootschalige ontwikkeling zoals dit datacenter wordt betekenisvol als de ambitie ondubbelzinnig is om een subliem eindproduct te maken. Het gaat hier niet om het inpassen van een nieuwe ontwikkeling, maar om het maken van nieuw landschap. Duidelijk moet zijn wat het plan aan kwaliteit toevoegt. Wat doet het datacenter terug voor het landschap en de omwonenden? De ARO vraagt daarom om een plan dat sterker als concept en beeldbepalend complex wordt gepositioneerd. Een datacenter met deze afmetingen vraagt om een subliem (herkenbaar, uniek, geïnspireerd) ontwerp gemaakt wordt.